Palmlunds Olymp AB Organisationsnummer:
5568279235
info@palmlunds.se

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Långvinkelns Montessoriskola i Helsingborgs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Långvinkelns Montessoriskola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Långvinkelns Montessoriskola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling av undervisningen.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn organiserar och leder det pedagogiska utvecklingsarbetet på skolan, med fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. I detta ingår att skapa förutsättningar för lärare att samverka i syfte att utveckla lärandet i kollegiet så att det sker en utveckling av undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i låg utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande delar:

- Att rektorn säkerställer att all undervisning utformas så att det finns en variation i arbetssätt och arbetsformer, samt att eleverna ges stöd att förstå vad de ska göra och hur arbetsuppgifterna ska genomföras.
- Att rektorn säkerställer att lärare genomför en strukturerad undervisning, där det är tydligt för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment.

Trygghet och studiero

Skolan har i hög utsträckning ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande delar:

- Att rektorn analyserar eventuella skillnader i omdömen i syfte att förbättra likvärdigheten och höja bedömningarnas kvalitet. Detta förutsätter att rektorn säkerställt att omdömen ges i samtliga ämnen som eleven får undervisning i.
- Att rektorn ser till att alla lärare får möjlighet till att kvalitetssäkra sina omdömen och bedömningar. I detta ingår att lärarna under organiserade former tillsammans analyserar hur de bedömer elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 16 september 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till Skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156 221 00 Lund. Hänvisa till

Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2018:7045) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens kvalitetsbedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd
1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen
Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling. 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling av undervisningen.

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att rektorn inte systematiskt följer upp och analyserar skolans samlade resultat på ett sätt som gör att för undervisningen viktiga utvecklingsåtgärder identifieras. Rektorn följer inte heller upp hur lärarna i sin undervisning arbetar med värdegrundsuppdraget. Det framgår vidare att rektorn inte har någon strategi för arbetet kring jämställdhetsfrågor. Slutligen visar granskningen att rektorn inte ger lärarna ledning i hur det pedagogiska arbetet ska bedrivas på skolan. Rektorn har organiserat lärarnas arbete så att tid finns avsatt för samverkan, men det saknas en tydlig plan för innehållet i träffarna. Rektorn följer inte upp om lärarnas samverkan leder till att undervisningen utvecklas.

Skolinspektionen ser ett utvecklingsbehov inom samtliga ovan nämnda områden, men bedömer att det som bör prioriteras är en utveckling av rektorns ledning och organisation av det pedagogiska arbetet på skolan utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt det underlag myndigheten har samlat in under besöket.

Uppföljning och analys

Granskningen visar att rektorn visserligen säger sig ha god kännedom om enskilda elevers kunskapsutveckling, men rektorn följer inte upp, dokumenterar och analyserar skolans kunskapsresultat med systematik. Inte heller följer rektorn upp att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Det framkommer i intervjuer med rektor, elevhälsans personal och lärare att den uppföljning och analys som görs, sker på individnivå. Vidare följer inte rektorn upp lärarnas undervisning. Rektorn följer i viss mån upp de förutsättningar som ges lärarna för att de ska kunna utföra sitt uppdrag. Bland annat säkerställer rektorn att nyanställda lärare får en överlämning från tidigare lärare om eleverna. Rektorn berättar även att hen kontinuerligt diskuterar med lärarna om vad de behöver för stöd för att kunna utföra sitt uppdrag. Rektorn berättar att hen inhämtar vissa uppgifter från personal, bland annat resultatet från arbetet med bedömningsstödet och andra tester. Rektorn säger att elevernas omdömen och kursmål finns i lärportalen. Hen berättar också att eleverna har en egen pärm, där de sätter in sina färdiga uppgifter. Rektorn berättar att kunskapsresultaten och normer följs upp i slutet av vårterminen, i maj, som en del av det systematiska kvalitetsarbetet. De utvecklingsområden som rektorn identifierat är att skolan ska ta fram lokala kursplaner och matriser utifrån Montessoripedagogiken och läroplanen. Lärarna berättar att de detta läsår inte skrivit några omdömen som lagts in i lärportalen. De berättar att de gör småanteckningar efter hand som används till återkoppling med elever, men att det inte finns några uppgifter om elevernas kunskapsutveckling som rektorn kan ta del av. Lärarna säger att de inte vet hur måluppfyllelsen ser ut på skolan och att de inte varit med om att analysera kunskapsresultaten.

När Skolinspektionen frågar rektorn hur värdegrundsarbetet syns i undervisningen berättar rektorn att varje läsår börjar med att trivselregler och skolans förväntningar på elever och vårdnadshavare diskuteras i kollegiet exempelvis att eleverna inte ska springa i hallen och vilka konsekvenserna blir om man bryter mot regler. Rektorn benämner skolans arbete med detta som ”goda vanor”. Rektorn berättar att hen ibland gör lektionsobservationer och då tittar på samspel mellan elever och lärare, studiero och elevernas koncentration. Rektorn säger att hen ser att det sociala samspelet kan bli bättre. Rektorn berättar vidare att lärarna spontant berättar för rektorn om det händer saker som strider mot skolans värdegrund och det i utvecklingssamtalen kan komma fram uppgifter som rektorn får ta del av. Rektorn säger att hen ännu inte vet hur dessa uppgifter kommer att användas i skolans utvecklingsarbete. Lärarna säger att rektorn inte besökt eller följt upp deras undervisning, men att de diskuterar det som är viktigt att tänka på på möten med rektorn, även om det är mest praktiska saker som tas upp då. Lärarna berättar att de

diskuterar undervisningen sinsemellan men att det sker i form av informella möten. Lärarna säger att de på skolan kan diskutera och ta upp arbetet med värdegrundsfrågor om det har hänt något, men uppger att de inte haft några generella diskussioner om vilka förhållningssätt som är viktiga utifrån värdegrundsuppdraget. Elevhälsan berättar att de fått i uppdrag att titta på hur skolan arbetar med värdegrundsuppdraget, men att det arbetet ännu inte kommit igång

Skolans jämställdhetsarbete

Skolinspektionens granskning visar att rektorn inte leder ett strategiskt jämställdhetsarbete. Enligt rektor, lärare och representanter för elevhälsa pågår inget arbete eller några utvecklingsåtgärder som är kopplade till jämställdhet på skolan.

Intervjuer med rektorn och lärarna visar att det inte finns ett arbete kring jämställdhet som leds av rektorn. Det framgår också att rektorn inte följer upp om jämställdhetsperspektivet finns med i undervisningen. Rektorn säger att skolan har bra kunskaps- och enkätresultat och därför har de inte behövt tänka utifrån perspektivet på pojkar och flickor men att hen tänker att det är rättvist mellan pojkar och flickor. Rektorn säger samtidigt att det i enkäterna inte tas upp frågor som berör jämställdhet.

Pedagogiskt ledarskap

Granskningen visar att rektorn inte ger lärarna ledning i hur det pedagogiska arbetet på skolan ska bedrivas. Det framkommer av intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan att det visserligen finns en mötesstruktur på skolan, med schemalagda mötestillfällen, men dessa möten handlar mest om praktiska saker och utgår om inte rektorn närvarar. Vidare visar granskningen att rektorn inte organiserar för att lärare ska kunna lära av varandra. Rektorn ger exempel på att lärare fått kompetensutvecklingsinsatser i form av föreläsningar men säger också att dessa inte följts upp. Det finns ingen särskilt utarbetad rutin för introduktion av obehöriga lärare, men rektorn säger att hen säkerställer att nyanställda lärare får en överlämning från tidigare lärare om eleverna och att lärare erbjuds vidareutbildning för att bli behöriga.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver utveckla det pedagogiska arbetet på skolan vilket beskrivs nedan under avsnittet *Identifierat utvecklingsområde*.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn organiserar och leder det pedagogiska utvecklingsarbetet på skolan, med fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. I detta ingår att skapa förutsättningar för lärare att samverka i syfte att utveckla lärandet i kollegiet så att det sker en utveckling av undervisningen.

Granskningen visar att rektorn har påbörjat ett arbete för att utveckla arbetet på skolan, bland annat genom en ny elevhälsoplan och olika typer av rutiner för skolans arbetssätt. Samtidigt visar granskningen att rektorns pedagogiska ledning och organisation är otydlig. Detta visar sig bland annat i svaga mötesstrukturer och att det inte finns några organiserade pedagogiska forum som syftar till att utveckla undervisningen. Det saknas även en rutin eller plan för introduktion av obehöriga lärare.

Enligt 2 kap.9-10§§ skollagen ska rektor leda och organisera det pedagogiska arbetet på skolenheten. Som pedagogisk ledare och chef över lärare och övrig personal har rektor det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar ett särskilt ansvar för att personalen kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra för att utveckla undervisningen. Enligt läroplanens första kapitel måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot de nationella målen.[1] Det är rektorns ansvar att se till att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra för att utveckla undervisningen.[2]

---

[1] Läroplan för grundskolan samt förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr11 kap. 1, Skolans värdegrund och uppdrag

[2] Läroplan för grundskolan samt förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 11 kap. 2.8, Rektorns ansvar

Rektorn och lärarna berättar i intervju att skolans personal visserligen har mötestid en gång i veckan, men att dessa möten ställs in om inte rektorn har möjlighet att närvara. När mötena blir av, är det mest praktiska frågor som avhandlas, säger lärarna. Diskussioner om undervisningen sker spontant mellan lärarna och styrs inte av rektorn.

Rektorn ger exempel på föreläsningar om självledarskap och förändringsvilja och hjärnforskning som skolans personal deltagit i samverkan med andra skolor, men säger samtidigt att detta inte följts upp eller lett till några förändringar i verksamheten. Lärarna kan inte ge något tydligt exempel på hur skolans personal arbetar kollegialt med lärande. Det finns, enligt rektorn ingen plan för att introducera obehöriga lärare i arbetet.

Eftersom rektorn på Långvinkelns Montessori inte i alla delar leder det pedagogiska utvecklingsarbetet på skolan, bedömer Skolinspektionen att detta är ett utvecklingsområde. Skolinspektionen rekommenderar rektorn att skapar en organisation där lärandet står i centrum, där rektor kommunicerar tydliga mål och förväntningar med fokus på elevernas lärande. Skolinspektionen rekommenderar att rektorn inleder arbetet med att skapa sig en tydlig bild av lärarnas undervisning utifrån ett fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag för att få ett underlag för fortsatt utvecklingsarbete. I detta ingår att rektorn skapar en systematik för att följa upp och analysera elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen och i alla årskurser. Rektor bör även skapa strukturer för att följa upp värdegrundsarbetet på skolan, i syfte att säkerställa att värdegrunden genomsyrar undervisningen. I uppföljnings- och analysarbetet bör rektor inkludera elever och lärare.[3]

Vidare rekommenderar Skolinspektionen rektor att se till att den tid som avsatts för möten, dimensioneras så att det finns ett utrymme för pedagogiska diskussioner och möjlighet för lärare att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra. Sådana forum behöver organiseras, ledas och följas upp av rektorn. Rektor behöver även säkerställa att obehöriga lärare får en planerad introduktion.

[3] Skolverket (2012), Allmänna råd med kommentarer Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet

Undervisning

Författningsstöd
1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185) Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i låg utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att eleverna endast till viss del får en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Granskningen visar att det på skolan bedrivs en undervisning som till stora delar präglas av att eleverna arbetar enskilt med sina uppgifter, enligt en individuell planering. Stödet eleverna får av lärarna varierar vilket innebär att inte alla elever förstår instruktioner och därför inte kan slutföra sitt arbete. Utredningen visar att alla elever inte får tillräckliga utmaningar för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Vidare visar granskningen att eleverna endast i vissa delar är delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Det framgår också att eleverna ges få möjligheter att reflektera över sitt lärande.

Skolinspektionen ser ett utvecklingsbehov inom samtliga ovan nämnda områden, men bedömer att det som bör prioriteras är att rektorn ser till att undervisningen utvecklas avseende struktur och variation. I detta ingår att syfte och mål i läroplan och kursplaner tydliggörs för eleverna.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt det underlag myndigheten inhämtat under besöket.

Utmaningar och stimulans utifrån varje individs behov och förutsättningar

Granskningen visar att lärare har höga förväntningar på eleverna samt stor tilltro till elevernas förmåga att själva motivera sig för skolarbetet. Granskningen visar dock att undervisningen inte anpassas efter elevgruppen, då alla elever förväntas arbeta på samma sätt, med i princip samma sorts material, oavsett ålder och mognad, eller hur långt eleverna kommit i sin kunskapsutveckling. Av Skolinspektionens utredning

framgår att undervisningen inte anpassas utifrån eleverna i den aktuella gruppen utan att undervisningen i stora delar består av att elever kan välja mängden uppgifter, eller i vilken takt de vill arbeta. Eleverna uppger att alla, oavsett ålder måste göra alla uppgifter och när man blir man klar får man fler uppgifter av samma sort.

Elevers delaktighet och strategier för lärande och reflektion

Granskningen visar att eleverna främst görs delaktiga i undervisningen utifrån att de får ta ett stort eget ansvar för att genomföra sitt skolarbete. Då man på skolan arbetar enligt en fastställd pedagogik, finns det få möjligheter för eleverna att påverka undervisningens innehåll och upplägg. Visserligen kan eleverna i viss mån själva planera sin skoldag och i vilken ordning de ska göra de av läraren planerade uppgifterna, men samtidigt finns det små möjligheter för eleverna att påverka själva undervisningen. I intervju med lärare och elever framgår att elevernas delaktighet består i att eleverna tillsammans med läraren gör sin individuella planering. Sammantaget visar såväl intervjuer som lektionsobservationer att det finns få eller inga tillfällen där elever enskilt eller tillsammans reflekterar över frågor utan givna svar. Vid de tillfällen under de observerade lektionspassen som lärare ställer frågor till klassen, är dessa frågor som har ett givet och korrekt svar. Ingen av de observerade lektionerna avslutas med att eleverna reflekterar över lektionens innehåll och arbetsformer, eller över vad de lärt sig.

Granskningen visar att det saknas ett systematiskt arbete där eleverna får utvärdera undervisningen och vad de lärt sig. Det framgår av intervjuer med rektor, lärare och elever att eleverna regelbundet utvärderar vad de gjort under veckan, men att dessa utvärderingar sällan eller aldrig, handlar om elevernas lärande, utan om vad de gjort. En gång i veckan görs en allmän utvärdering med hela klassen, berättar lärare. På Skolinspektionens fråga till lärarna om hur eleverna ges möjlighet att reflektera över sitt lärande, svarar lärare att skolans arbetssätt utgår från att eleverna går vidare i sina läroböcker och stryker i sin planering.

Av intervjuerna med elever framgår att de inför utvecklingssamtalen skriver reflektioner om undervisningen, men att lärarna i övrigt inte frågar dem något om undervisningen. Eleverna berättar att de själv väljer om de vill prata om några ämnen på utvecklingssamtalet annars pratar de om trivsel och om de följer ”de goda vanorna” och om de är snälla mot varandra. Rektorn berättar att eleverna inte har tillgång till att ta del av hur de ligger till i de olika ämnena.

Variation och lärarstöd.

Granskningen visar att undervisningen saknar tillräcklig variation av arbetssätt och arbetsformer. Lektionerna består till stor del av att eleverna arbetar självständigt med olika uppgifter. Granskningen visar även att det stöd eleverna får av lärare varierar och till viss del är beroende av att elever själva signalerar till lärare att de behöver hjälp.

Detta utvecklas närmare under avsnittet *Identifierade utvecklingsområden.*

Strukturerad, målfokuserad undervisning

Granskningen visar att syftet med olika arbetsmoment inte tydliggörs för eleverna. Vidare visar granskningen att eleverna stora delar av dagen arbetar självständigt i olika pass, vilket gör att det saknas en struktur av inledning, sammanhang i genomgångar, logiskt flöde mellan uppgifter och sammanfattande avslut.

Detta utvecklas närmare under avsnittet *Identifierade utvecklingsområden.*

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att all undervisning utformas så att det finns en variation i arbetssätt och arbetsformer, samt att eleverna ges stöd att förstå vad de ska göra och hur arbetsuppgifterna ska genomföras.
- Att rektorn säkerställer att lärare genomför en strukturerad undervisning, där det är tydligt för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment.

Variation och lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen, som sker i åldersblandade klasser, saknar tillräcklig variation. Lektionerna består till stor del av att eleverna arbetar självständigt med olika uppgifter. Lärarna har gjort en planering, som består av olika uppgifter som eleverna ska genomföra och eleverna får i viss mån själva bestämma i vilken ordning de tar sig an uppgifterna. Granskningen visar även att det stöd eleverna får av lärare varierar och är till viss del beroende av att elever själva signalerar till lärare att de behöver hjälp.

Enligt 5 kap. 2§ skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för eleverna att nå så långt som möjligt inom ramen för utbildningen. Enligt läroplanen ska skolan främja elevernas harmoniska utveckling. Detta ska åstadkommas genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer. Gemensamma erfarenheter och den sociala och kulturella värld som skolan utgör skapar utrymme och förutsättningar för ett lärande och utveckling där olika kunskapsformer är delar av en helhet.[4]

Av intervjuer med rektorn, elevhälsans personal, lärare och elever samt Skolinspektionens observationer framgår att elever oftast arbetar enskilt utifrån sin individuella planering under lektionspassen. Rektorn och lärarna berättar att eleverna själva väljer metod och om de vill arbeta själva eller i par med enskilda uppgifter. Lärare berättar att de arbetar med en form av genomgångar som de kallar för ”presentationer”. Detta observerar Skolinspektionen på några lektionspass. Syftet med innehållet vid genomgången förklaras inte för eleverna. Av intervjuer med lärare framgår att det inte heller görs på de följande lektionerna. Under hälften av de lektionspass Skolinspektionen observerar förekommer att läraren rör sig runt i klassrummet och fångar upp elever som behöver hjälp. Rektorn och lärare säger att det i Montessoripedagogiken ingår att lägga ett stort ansvar på eleverna. Detta innebär, enligt lärarna att eleverna ska söka upp läraren om de behöver stöd i sitt arbete. Bland annat säger en lärare att hen har förberett elevernas skoldag så att de ska kunna arbeta på egen hand, utan något lärarstöd. Under Skolinspektionens observationer iakttas elever som inte arbetar. Dessa elever ligger ner över bänken utan att få något gjort, utan att detta uppmärksammas av lärare. Rektorn och lärare berättar att elever som inte får något gjort följs upp efter en vecka, då läraren tillsammans med eleven gör en utvärdering.

Eftersom eleverna på Långvinkelns Montessoriskola inte i ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd och undervisningen i stora delar saknar variation, bedömer Skolinspektionen att detta är ett utvecklingsområde.

[4] Läroplan för grundskolan samt förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 11, kap.1 Skolans värdegrund och uppdrag

Mot denna bakgrund rekommenderar Skolinspektionen rektorn att tillsammans med lärarna förändrar undervisningen så att den erbjuder tillräcklig variation av arbetssätt och arbetsformer för att stimulera eleverna att utvecklas lära detta ingår även att lärare ska förmedla undervisningens syfte och mål för eleverna samt ge eleverna stöd i sitt lärande.

Strukturerad, målfokuserad undervisning

Granskningen visar att syfte och mål med undervisningen inte tydliggörs för eleverna. Visserligen går lärarna igenom dagens schema med eleverna i början av skoldagen, men det saknas syfte och mål med uppgifterna som eleverna ska arbeta med.

Enligt 5 kap. 2§ skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för eleverna att nå så långt som möjligt inom ramen för utbildningen. Enligt läroplanen ska skolan erbjuda en strukturerad undervisning under lärares ledning såväl i helklass som enskilt. Läraren ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.[5] Eftersom eleverna på Långvinkelns Montessoriskola inte i ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd och undervisningen i stora delar saknar en struktur som gör att eleverna förstår syfte och mål med skolarbetet, bedömer Skolinspektionen att detta är ett utvecklingsområde.

Lärare berättar i intervju att utgångspunkten för planeringen är läroböckerna och att de litar på att böckerna utgår från läroplanen. Rektorn säger i intervju att hen vill utveckla arbetet med att förklara för eleverna varför man gör det man gör och att lärarna nog inte pratar med eleverna om begreppen som finns i läroplanen. Elevhälsan kan inte påminna sig att det någon gång varit någon diskussion på skolan om att eleverna i klass 3-5 arbetar mot olika kunskapskrav. De äldre eleverna säger i intervju att de känner till att det finns kunskapskrav, men inga elever har hört begreppet förmågor. Eleverna berättar att de vet vad de ska kunna för att det står i läroboken. Eftersom undervisningen på Långvinkelns Montessoriskola i stora delar saknar en

[5] Läroplan för grundskolan samt förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 11, kap. 2.2 Kunskaper

struktur som gör att eleverna förstår syfte och mål med skolarbetet, bedömer Skolinspektionen att detta är ett utvecklingsområde.

Mot denna bakgrund rekommenderar Skolinspektionen rektor att tillsammans med lärarna påbörjar ett arbete för att utveckla undervisningens struktur. I detta ingår att rektorn säkerställer att lärare planerar och genomför sin undervisning med utgångspunkt i läroplan och kursplaner. Ett stöd i detta arbete kan vara Skolinspektionens råd och vägledning vad gäller undervisning.[6]

Trygghet och studiero

Författningsstöd
3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper**,** 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan har i hög utsträckning ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero.

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att det på skolan finns ett samlat arbete för att skapa studiero. Granskningen visar även att det på skolan finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet. Rektorn tar med regelbundenhet reda på elevernas upplevelse av trygghet och studiero och vidtar efter analys relevanta åtgärder.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt det underlag som myndigheten inhämtat under besöket.

[6] https://www.skolinspektionen.se/sv/Rad-och-vagledning/undervisning/

Skolans arbete med studiero

Granskningen visar att rektor följer upp arbetet med studiero genom samtal med elever och lärare samt egna observationer. Rektorn har tillsammans med skolans personal och elever diskuterat studiero och koncentration, både vad det innebär och hur man kan uppnå det. Rektorn har utifrån detta gjort insatser för att förbättra studieron.

Elevhälsans personal säger att det är väldigt lugnt och tyst på skolan och att det beror på de gemensamma reglerna och skolans arbete med värdegrunden, de ”goda vanorna”.

Lärare berättar att de arbetar med olika strategier för att uppnå studiero. Bland annat har eleverna varit delaktiga i att ta fram trivselregler, med konsekvenser om dessa inte följs. Även eleverna berättar att det finns regler på skolan som de varit med att ta fram. Eleverna berättar om skolans ”goda vanor” som handlar om hur man ska bete sig och säger att det blir konsekvenser om man inte följer dessa.

Det finns elever som säger att det ibland är lite högljutt men att det då finns hörlurar att ta på sig. Andra elever berättar att de har studiero på lektionerna och att de oftast kan koncentrera sig på sina arbetsuppgifter.

På de lektioner som Skolinspektionen observerar kan i stort sett samtliga elever arbeta med de uppgifter de fått, utan att störas av andra elever. När elever exempelvis har redovisningar sitter övriga elever tysta och lyssnar. På två av de observerade lektionspassen är ljudnivån påtagligt låg, på dessa lektioner hyssjar ändå läraren ofta på eleverna och påkallar deras uppmärksamhet genom att plinga i en klocka.

Skolans arbete med trygghet

Granskningen visar att rektorn kartlägger elevernas upplevelse av trygghet, analyserar resultatet och vidtar åtgärder. I det trygghetsskapande arbetet ingår att lärare och elever tillsammans talar om allas lika värde och att alla människor är unika. Rektorn redogör för att det genomförts diskussioner i elevgrupper med teman som respekt, bemötande och mobbing. I intervju med rektor, lärare, elevhälsans personal och elever framgår även att det på skolan regelbundet genomförs enkäter där eleverna bland annat svarar på frågor om trygghet och trivsel. Dessa frågor tas sen upp i utvecklingssamtalen. Rektorn berättar att hen efter kartläggning och analys vidtagit olika åtgärder för att förbättra tryggheten på skolan. Exempelvis bemannas vissa utrymmen på skolan med vuxna under hela skoldagen och det finns alltid en vuxen

som tar emot eleverna på morgonen när de kommer till skolan. Rektorn har även utarbetat nya rutiner för elevernas utevistelse. Rektorn är medveten om att några elever känner sig otrygga med vissa vuxna på skolan och har vidtagit åtgärder för att det ska ske en förändring.

Elever berättar att det känns tryggt inne på skolan men att det kan kännas otryggt att vistas i parken på rasten. De säger samtidigt att det alltid finns vuxna där och att det finns rutiner för hur de går dit och tillbaka. Vidare berättar eleverna att de har klassråd och elevråd och att eleverna vid dessa möten kan framföra synpunkter om trygghet och trivsel. Elevrådet har även en förslagslåda där elever kan lägga en lapp om de vill ändra något. Eleverna berättar att de kan prata med rektorn om de känner sig otrygga och vill ändra på något. Elevhälsans personal berättar att deras intryck är att eleverna känner sig trygga på skolan.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd
1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen
9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen
Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att rektorn inte analyserar lärares omdömen och eventuella avvikelser i dessa. Det framkommer att rektorn inte har något system eller rutiner för detta. Därmed följer att rektorn inte diskuterar eventuella avvikelser med respektive lärare. Vidare visar granskningen att rektorn har gett lärarna vissa förutsättningar att regelbundet samverka i bedömningsarbetet, men detta arbete följs inte upp av rektorn. Det framgår att lärarnas bedömningsarbete är ostrukturerat och att rektorn inte sett till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar.

Eftersom lärarna inte har fått tillräckliga förutsättningar att göra likvärdiga bedömningar bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver utveckla arbetet vilket beskrivs nedan under avsnittet *Identifierat utvecklingsområde.*

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn analyserar eventuella skillnader i omdömen i syfte att förbättra likvärdigheten och höja bedömningarnas kvalitet. Detta förutsätter att rektorn säkerställt att omdömen ges i samtliga ämnen som eleven får undervisning i.
- Att rektorn ser till att alla lärare får möjlighet till att kvalitetssäkra sina omdömen och bedömningar. I detta ingår att lärarna under organiserade former tillsammans analyserar hur de bedömer elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven.

Analys av skillnader i bedömningar och omdömen

Granskningen visar att rektorn inte ser till att lärare gör bedömningar och skriver omdömen. Vidare visar granskningen att det på skolan inte finns någon systematik kring uppföljning och analys av eventuella avvikelser i lärares bedömningar och omdömen. Även om rektorn uppger att specialpedagog och lärare pratat om Skolverkets bedömningsstöd så visar granskningen att motsvarande arbete inte finns i de ämnen där det inte finns sådana bedömningsstöd.

Av läroplanen framgår att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal på skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.[7] Rektorn ansvarar också för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

[7] Läroplan för grundskolan samt förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 11, kap 2.2 Kunskaper och kap. 2.7 Bedömning och betyg

Rektorn säger i intervju att lärarna skulle ha skrivit in omdömen om elevernas kunskapsutveckling i den digitala plattformen under läsåret, men att det inte har gjorts, trots att det är bestämt att det ska göras två gånger per år. Rektorn säger att om en lärare slutar, försvinner informationen om elevernas kunskapsutveckling med dem och att hen i fortsättningen ska säkerställa att informationen finns kvar på skolan.

Elevhälsan uppger att det inte finns några specifika tillfällen då de på skolan ska diskutera bedömning. Eleverna säger i intervju att de inte fått några skriftliga omdömen och de vet inte om det som de lärt sig är tillräckligt. Lärarna kan inte ge något exempel på att rektorn efterfrågat deras bedömningar och omdömen. De svarar nej på frågan om det gjorts någon analys av deras omdömen eller av elevernas kunskapsresultat. Trots att rektorn i det inskickade materialet uppgett att 100 procent av eleverna når målen i alla ämnen, kan inte lärarna svara på om alla elever uppnår målen utifrån kunskapskraven i kursplanerna, det är inget man analyserat, säger de. Vidare berättar lärare att eleverna detta läsår ännu inte fått några skriftliga omdömen, men att de skriver småanteckningar efter hand och ger återkoppling till eleverna. På utvecklingssamtal får vårdnadshavare och elever muntlig information av lärarna om hur de ligger till, men denna information kan inte rektor ta del av.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn i skolans kvalitetsarbete ser till att införa rutiner för när omdömen ska skrivas och säkerställa att bedömningar görs utifrån kunskapskraven i de olika ämnena. Rektorn bör sen ta fram system för att kunna göra jämförelser och analyser av lärarnas omdömen. Detta för att hitta tydliga förklaringar till eventuella avvikelser i lärarnas bedömningar och omdömen. Analysen kan omfatta skillnader mellan ämnen, mellan årskurser och mellan lärare. Analysen bör även omfatta eventuella skillnader mellan pojkar och flickor. Detta för att vid behov kunna utveckla och sätta in lämpliga åtgärder för att utjämna eventuella skillnader. I Skolverkets allmänna råd beskrivs vikten av att rektorn följer upp och analyserar betygen inom och mellan elevgrupper för att kunna ta reda på vad eventuella avvikelser kan bero på, detta gäller även omdömen.[8] Skolinspektionen föreslår att rektorn inleder arbetet med att se till att hen har ett underlag för att

[8] Skolverkets allmänna råd med kommentarer, Betyg och betygssättning,

kunna göra ändamålsenliga uppföljningar och analyser. Vidare behöver rektorn involvera lärarna i arbetet med att söka förklaringar till eventuella avvikelser.

Samverkan för att kvalitetssäkra bedömningar och omdömen

Granskningen visar att rektorn inte organiserat forum som möjliggör gemensamma diskussioner om hur kunskapskraven ska förstås och användas. Rektorn ser inte heller till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Rektorn uppger att det inte förekommit några gemensamma diskussioner om hur kunskapskraven ska förstås och användas.

Av läroplanen framgår att lärarna utifrån kursplanernas krav allsidigt ska utvärdera elevernas kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmet samt informera rektorn.[9] Rektorn har även ansvar för att lärare kontinuerligt ska ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.

Rektorn berättar i intervju att specialpedagogen har pratat med lärarna om bedömningen av de nationella proven i årskurs tre. Hen har även hört att lärarna har pratat om skolverkets skrifter om bedömning. I ämnen där det inte finns bedömningsstöd, har lärare själva gjort bedömningar, berättar rektorn. Lärare och rektorn har inte diskuterat kunskapskraven i läroplanens kursplaner.

I intervju med elevhälsans personal framgår det att det är specialpedagogen som genomför arbetet med bedömningsstöden i årskurs 1. Det är även specialpedagogen som rättar och bedömer de nationella proven i årskurs 3. Elevhälsans personal berättar att de, med undantag för ett tillfälle då Skolverkets bedömningsstöd diskuterats på ett personalmöte, inte varit involverade i skolans övergripande arbete med bedömningar. De säger att lärarna arbetar med det i slutet av läsåret.

Lärarna berättar att de har ett schemalagt möte i veckan, men att det inte blir av om rektorn har förhinder. Lärarna säger att de inte diskuterar bedömningsfrågor på dessa möten, men att de känner ett behov av att göra det. Lärarna säger att de inte vet om de har en samsyn när det gäller bedömningar, för det är inget de pratat om. Lärarna

[9] Läroplan för grundskolan samt förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 11, kap 2.7 Bedömning och betyg

berättar att de inte samverkar med andra skolor i bedömningsfrågor, men om de behöver stöd i sitt arbete med bedömningar, kan skolans specialpedagog hjälpa till.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn organiserar forum som möjliggör lärares samverkan kring bedömningsfrågor. I detta ingår att tillsammans arbeta fram metoder för likvärdiga bedömningar, med utgångspunkt i läroplan och kursplaner. Skolinspektionen vill i sammanhanget påtala att sambedömning är ett betydelsefullt redskap för ökad likvärdighet eftersom det bidrar till en gemensam syn på det som ska bedömas och hur bedömningar ska gå till. Ett professionellt samtal om utformningen av olika underlag för bedömning kan förbättra likvärdigheten. I detta ingår att lärare ges möjlighet att pröva olika metoder för detta arbete samt möjlighet att samverka inom skolan och med andra skolor.

Även om rektorn har en betydelsefull roll i detta arbete, vill Skolinspektionen med stöd av Skolverket[10] påtala att huvudmannen kan behöva bistå med att organisera arbetet med sambedömning mellan skolenheter, särskilt vid avsaknad av behöriga ämneskolleger inom skolenheten

[10] Skolverket (2018) Allmänna råd med kommentarer Betyg och betygssättning

På Skolinspektionens vägnar

X Inger Börjesson

Beslutsfattare
Signerat av: Inger Börjesson

X Anna Sundman Marknäs

Föredragande
Signerat av: Anna Sundman Marknäs

I handläggningen av ärendet har även utredare Helena Larson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fyra lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning finns det på skolan ett samlat och medvetet arbete för att skapa trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte Långvinklens Montessoriskola den 29 den 30 januari 2019. Besöket genomfördes av Anna Sundman Marknäs och Helena Larson.

Långvinkelns Montessoriskola är en F-5-skola, belägen i centrala Helsingborg. Skolan har 52 elever, varav 42 elever i årskurs 1-5. Huvudman för skolan är Palmlunds Olymp AB med org. nr. 5568279235.

Eleverna är indelade i två klasser F-2 och 3-5. Totalt har skolan vid granskningen sju anställda personer varav fyra är anställda som lärare. Av dessa har tre lärare en lärarlegitimation. Ansvarig för huvuddelen av undervisningen i F-2 är en lärare med behörighet att undervisa upp till årskurs 6. Ansvarig för huvuddelen av undervisningen i 3-5 är en förskollärare tillika montessoripedagog.